

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Dnr Fi2020/03342

Malmö 22 december 2020

REMISSVAR: Remiss av betänkandet Skatt på engångsartiklar (SOU 2020:48)

Avfall Sverige är kommunernas branschorganisation inom avfallshantering. Det är Avfall Sveriges medlemmar som ser till att avfall tas om hand och återvinns i landets alla kommuner. Vi gör det på samhällets uppdrag: miljösäkert, hållbart och långsiktigt. Vår vision är "Det finns inget avfall". Vi verkar för att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att det avfall som uppstår återvinns och tas om hand på bästa sätt. Kommunerna och deras bolag är ambassadörer, katalysatorer och garantier för denna omställning.

Avfall Sverige bildades redan 1947 och har omkring 400 medlemmar. Avfall Sveriges medlemmar är kommuner, kommunalförbund, kommunala bolag och kommunala regionbolag inom avfall och återvinning. Deras kunder utgör Sveriges invånare och en stor del av näringslivet. Genom medlemmarna representerar Avfall Sverige Sveriges befolkning. I Avfall Sverige ingår, som associerade medlemmar, cirka 150 tillverkare, konsulter och entreprenörer aktiva inom avfallshantering.

1. Förslagets koppling till Avfall Sveriges generella ståndpunkter

Avfall Sveriges stödjer avfallshierarkin som princip och anser att det är viktigt att motverka nedskräpning och dumpning. Avfall Sverige anser vidare att avfallshanteringen är en väsentlig del av samhällets infrastruktur och bidrar till en mer resurseffektiv och cirkulär ekonomi. Som ett led i detta anser Avfall Sverige att producenterna har ansvar för utformning av alla de produkter som sätts på marknaden så att de i möjligaste mån kan återanvändas eller materialåtervinnas. Förorenarens betalningsansvar och principen om producentansvar är centrala aspekter som ska fullföljas.

Generellt välkomnar Avfall Sverige åtgärder som förebygger uppkomsten av avfall eller som kan bidra till att flytta produkter högre upp i avfallshierarkin, innan de blir avfall. Sådana åtgärder ligger i linje med EU:s avfallshierarki (jfr 15 kap. 10 § miljöbalken). Avfall Sverige anser att skatter och avgifter kan vara verksamma styrmedel för att bidra till detta. Statliga skatter och avgifter på avfall bör direkt eller indirekt återföras till branschen för dess utveckling och innovation.

2. Generella kommentarer

Avfall Sverige tackar för möjligheten att lämna synpunkter på remissen av betänkandet Skatt på engångsartiklar (SOU 2020:48). Utredaren har haft i uppdrag att utreda hur en miljöskatt på engångsartiklar kan utformas samt ta fram nödvändiga författningsförslag. Syftet med skatten bör främst vara att understödja en övergång till en mer resurseffektiv och biobaserad cirkulär ekonomi samt att minska de negativa miljöeffekterna av engångsartiklar som orsakar nedskräpning. Förslagen bör också bidra till en minskad användning av engångsartiklar vilket kan bidra till minskade utsläpp av växthusgaser både i produktionsledet och avfallshanteringen.

Avfall Sverige avstår från att lämna särskilda synpunkter på de remitterade författningsförslagen, eftersom de inte har något direkt samband med det i 15 kap. 20 § miljöbalken reglerade kommunala avfallsansvaret, utan kommer i det fortsatta att göra ett antal generella kommentarer om utredningens förslag.

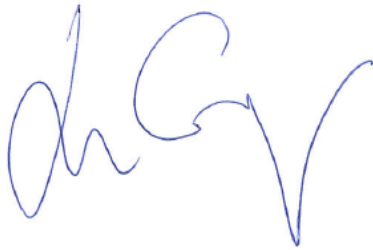
Utredaren har haft i uppdrag att utreda vilka engångsartiklar som bör omfattas av skatt samt presentera andra alternativa lösningar än beskattning om utredaren skulle finna att sådana förslag skulle vara mer kostnadseffektiva eller av andra skäl mer motiverade. Utredaren har valt att avgränsa sitt förslag till muggar och livsmedelsbehållare som helt eller delvis består av plast och som inte är avsedda att under sin livscykel återanvändas flera gånger genom att återfyllas. Avgränsningen baseras bl.a. på att dessa artiklar förbrukas i stora mängder, att de materialåtervinns i låg utsträckning samt att de står för en stor andel av nedskräpning. Förslagen avgränsas till två av 18 typer av engångsartiklar som utredningen identifierat. Utredningen framför bl.a. som skäl till avgränsningen att övriga typer av artiklar omfattas av andra punktskatter, att nya krav är på väg att införas inom EU eller att det krävs vidare utredning.

En skatt på de engångsartiklar som föreslås i utredningen kan innebära ett led i att förebygga uppkomsten av avfall och i förlängningen fossila utsläpp. Avfall Sverige konstaterar på denna grund att en skatt på de engångsartiklar som föreslås ligger i linje med Avfall Sveriges generella ståndpunkter. Vid val av utformning av styrmedel anser dock Avfall Sverige att det är angeläget att noga överväga utformningen så att den inte leder till en övergång till mindre hållbara alternativ eller material. Avfall Sverige menar att utredningen inte tillräckligt väl belyser dessa konsekvenser. Avfall Sverige kan också konstatera att utredningens förslag endast i begränsad utsträckning (två av 18 typer av engångsartiklar) bidrar till att minska användningen av engångsartiklar av såväl plast som andra material. Förslagen bidrar på så sätt endast i begränsad utsträckning till att främja en resurseffektiv och cirkulär ekonomi. Förslagen bidrar även i begränsad omfattning till åtgärder som minskar användningen av engångsartiklar och till att flytta dessa högre upp i avfallshierarkin genom materialåtervinning och återanvändning.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi till vår samhällspolitiska rådgivare Katarina Sundberg, katarina.sundberg@avfallsverige.se, till vår rådgivare för

materialåtervinning Jon Nilsson-Djerf, jon.nilsson-djerf@avfallsverige.se eller till vår chefsjurist Sven Lundgren, sven.lundgren@avfallsverige.se, telefon 040-35 66 00.

Med vänlig hälsning,

Lars Stjernkvist
Ordförande

Tony Clark
Vd